

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Ambasada w Warszawie
ul. Piłsudskiego 10
00-913 Warszawa
tel. 22 63 55 22 186
e-mail: fund@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

U-877/1576

28.02.2012
EL

Wielgosz Henryk +
AK

Wielgosz Henryk

Woj. olsztynskie

Toruń
AK 5. Wil. Brug
AK
Wielgosz Henryk Aleksander
ps. „Heinrich”
U-877/1576 Pom.
1

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Wielgosi, Henryk Aleksander
T.M-899/1576 Pom.
Tomii AK 5. Wól. Bryg. AK

I./1. Relacja k. 4 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora k. 2 s. 1-2

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) & Fundacje k. 4 s. 1-4

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 4

VI. Fotografie list i kronografii

I/1. Delaja - Henryk Aleksander
Wielgosz:

1. Delaja - pismo - H.A. Wielgosz do
Fundacji z 24.09.1996 wraz z
kwestionariuszem, mpis   k. 4 s. 1-4

Henryk Aleksander Wielgosz

St. Jabłonki, 24.09.96 r.

Fundacja Archiwum Pomorskie Armii Krajowej

W nawiązaniu do pisma Fundacji z dnia 16.09.96 r. przesyłam w załączeniu b. Skromną relację z mej działalności w AK (kwestionariusz).

Jednocześnie podaje niżej niektóre krótkie dane o moim ojcu, rodzeństwie oraz Józefie Śliwowskim, Pawle Prabuckim, p. Porzuckim i bracie mojej matki Józefie Pytlarczyku.

- 1) Aleksander Wielgosz, mój ojciec pracował na stanowisku szkółkarza w lasach miejskich miasta Torunia w Gutowie od 1926 do 1950 roku. W 1950 r. zamieszkał w Pasłęku, obecnie woj. elbląskie. W 1962 r. zmarł w tym mieście i został tam pochowany.
- 2) Mój brat Stefan został we wrześniu 1939 r. aresztowany przez Gestapo i osadzony w obozie koncentracyjnym w Oranienburgu koło Berlina. Przebywał w obozie do wyzwolenia. Obecnie mieszka w Olsztynie.
- 3) Brat Władysław - obecnie mieszka w Olsztynie.
- 4) Brat Jan - zmarł w 1969 r.
- 5) Brat Stanisław - mieszka obecnie w Krakowie.
- 6) Pan Józef Śliwowski, przyjaciel moich rodziców jeszcze z przed wojny 1939 r. W czasie okupacji ukrywał się przed Gestapo u moich rodziców w Gutowie. Po wojnie musiał się również ukrywać u moich rodziców i u mnie. W 1945 r. lub 1946 r. brał udział w uwolnieniu więźniów z więzienia w Kielcach lub w woj. kieleckim.
- 7) Paweł Prabucki, leśniczy w leśnictwie Gutowo, pracował przed wojną i w czasie okupacji w tym leśnictwie.
- 8) Pan Porzucki, ogrodnik w majątku Cichoradz, często kontaktował się z moim ojcem za moim pośrednictwem. Został zamordowany przez Gestapo w Potulicach.

3/1/2

9) Józef Pytlarczyk, wysiedlony przez Niemców z Torunia, mieszkał nielegalnie u moich rodziców. Po wojnie pracował w PKP w Toruniu, gdzie mieszkał i zmarł.

Po tylu latach już nie pamiętam szczegółów i trudno mi jest coś więcej napisać. Jeżeli będą potrzebne jakieś dane to w miarę moich możliwości postaram się je Fundacji przekazać.

Również przesyłam 3 zdjęcia z czasów okupacji z opisem:

Nr 1 od prawej do lewej:

- 1) p. Józef Śliwowski
- 2) p. Józef Prabucki, brat Pawła
- 3) moja siostra Gienia z dzieckiem p. Śliwowskich
- 4) pani Śliwowska
- 5) nie mogę rozpoznać.

Nr 2 od lewej:

- 1) mój ojciec Aleksander
- 2) p. Porzucki.

Nr 3 od lewej stoją:

- 1) brat Władysław
- 2) ja

od lewej siedzą:

- 1) siostra Gienia
- 2) matka Bronisława
- 3) ojciec Aleksander

na dole zdjęcia od lewej:

- 1) brat Jan
- 2) brat Stanisław.

Fot. p. Karwowej 21.09.96
HM

(Henryk Wieigosz)

PS.

O ile jest możliwe, to uprzejmie proszę o zaświadczenie o mojej działalności konspiracyjnej.

Kwestionariusz

I dane osobowe

- 1) Henryk Wielgosz
- 2) Urodzony 7 października 1923 r. w Cyganówce, powiat Garwolin
- 3) Aleksander i Bronisława z domu Pytlarczyk, ojciec szkółkarz, matka gospodyni domowa
- 4) 14 - 133 Stare Jabłonki, województwo olsztyńskie.

II Dane Środowiskowe

- 1) Technikum leśne w Białowieży - 1959 r.
- 2) Do września 1939 r. nie pracowałem, uczyłem się w Gimnazjum im. Kopernika w Toruniu.

III Udział w kampanii wrześniowej 1939 roku

Udziału w kampanii wrześniowej nie brałem, miałem dopiero 15 lat.

IV Krótki życiorys okupacyjny

W czasie okupacji mieszkałem w Gutowie, pow. toruński razem z rodzicami i rodzeństwem. Pracowałem w lasach miejskich m. Torunia w leśnictwie Gutowo.

V Działalność okupacyjna

- 1) Do AK wstąpiłem w 1940 lub 1941 roku - używałem pseudonimu „Heinrich”
- 2) Przysięgę u nas w domu odebrał p. Józef Śliwowski, w obecności mojego ojca Aleksandra i mojego wuja Józefa Pytlarczyka
- 3) Bezpośrednim przełożonym był p. Józef Śliwowski.

3/1/4

4) Pełniłem funkcję łącznika - wykonując polecenia p. Śliwowskiego, względnie mego ojca, przekazując je określonym osobom. Dostarczyłem do Torunia amunicje do pistoletu i przekazałem ją, ale już nie pamiętam komu. Amunicja ta według p. Śliwowskiego potrzebna była do zlikwidowania prowokatorów będących na usługach Gestapo. Zostali zlikwidowani w Toruniu przy ulicy Szerokiej. Amunicja to została dostarczona mi przez p. Pawła Prabuckiego, leśniczego leśnictwa Gutowo. W Cichoradzu mieszkał i pracował p. Porzucki (może nazwisko przekęciłem, ale nazywał się podobnie, imienia nie pamiętam). Dojeżdżałem do Niego przekazując mu różne zlecenia. Został zamordowany przez Gestapo w Potulicach.

VI Dane o ew. uczestnictwie w konspiracji

Wiem, że do AK należał poza p. Śliwowskim mój ojciec oraz wuj Józef Pytlarczyk i p. Porzucki z Cichoradza.

VII Okres pookupacyjny

- 1) W 1959 roku ukończyłem Technikum Leśne w Białowieży
Od 5 listopada 1945 r. do emerytury tj. 1989 r. pracowałem w nadleśnictwach Łańsk i Stare Jabłonki oraz w Rejonie Lasów Państwowych na różnych stanowiskach
- 2) W dalszym ciągu utrzymywałem kontakt z p. Śliwowskim, który u mnie często przebywał
- 3) W roku 1947 za kontakt z majorem „ Łupaszko ” byłem represjonowany przez UB. Dwóch moich pracowników p. Kucaba i gajowy Rosenberg dołączyli do grupy majora „ Łupaszki ”.

VIII Dokumentacja

Po pięćdziesięciu latach trudno skompletować dokumenty, o których mowa w kwestionariuszu. Załączam 4 zdjęcia.

Stare Jabłonki dn. 24.09.96 r.

(Henryk Wielgosz)

III/1. Materiały dotyczące rodziny
relatora S. A. Wielgoś:

1. Relacja S. A. Wielgośa o ojcu
Aleksandrze Wielgośu (oraz Józefie
Pytkarsyku, mjr. 'Szczęśliwy', mps z
27.10.1996

k. l. s. 1-2

Henryk Wielgosz
14-133 St. Jabłonki

Wpłynęło dnia 29.10.96 ^{W/H/A}
L.dz. 1302/A/96

Stare Jabłonki, 27.10.96

FUNDACJA
ARCHIWUM POMORSKIE AK
w TORUNIU

- 1) Nawiązując do pisma Fundacji z dnia 4.10.96, L.dz. 1193/17/96, przede wszystkim dziękuję za zaświadczenie o mojej służbie konspiracyjnej.
- 2) Relacja o moim ojcu Aleksandrze Wielgoszu
  - a) Data urodzenia: 13.07.1887r.
  - b) Imiona rodziców: Jan i Agata z domu Brojek
  - c) Miejsce urodzenia: Ksawerynów, pow. Garwolin
  - d) Służył w Armii Carskiej w latach 1909-1912 w Chabrowsku (daleki wschód). W roku 1914 ponownie wcielony do Armii Carskiej, brał udział w I Wojnie Światowej do 1918 roku.
  - e) Funkcji pełnionej w konspiracji nie pamiętam, ale jego pseudonim to chyba „Stary” lub „Fater”.
- 3) Jeśli chodzi o moich braci to nie potwierdzają przynależności do AK.
- 4) O wuju Józefie Pytlarczyku mam bardzo mało danych.
  - a) Daty urodzenia nie znam.
  - b) Imiona rodziców: Grzegorz i Katarzyna z domu Kondej.
  - c) Miejsce urodzenia: Kacprówek, pow. Garwolin.Tylko tyle mogę o wuju Pytlarczyku podać, nikt już z tej generacji Pytlarczyków nie żyje.

Podpisano w ręce
L. Wielgosz 28.10.96

5) Dane dotyczące mojej osoby:

- a) W Gutowie mieszkałem od 1 stycznia 1928 do 5 listopada 1945 roku.
- b) W okresie mojej pracy w Nadleśnictwie Łańsk k/ Olsztyna w latach 1946-1947 przebywały na terenie mego leśnictwa Ustruc oddziały podległe mjr Łupaszko, m.in. grupa „Szczerbca”, z którymi siłą rzeczy musiałem mieć kontakty. W roku 1947 do Nadleśnictwa Łańsk przybył sam mjr Łupaszko - kwaterował kilka dni w siedzibie nadleśnictwa. Jak uprzednio informowałem w tym czasie do jego oddziału dołączyli moi pracownicy - Kucaba i Rosenberg. Współpraca z mjr Łupaszko polegała na tym, że wraz z kolegami zaopatrywałem przebywające tam jego oddziały w żywność. W czasie jednej z obław na ludzi mjr Łupaszko zostałem zatrzymany przez UB i przetrzymywany w areszcie w Olsztynie przez około 3-4 tygodnie. Zwolniony zostałem z UB na interwencję Wojewody Olsztyńskiego, który często odwiedzał Łańsk.
- c) Bardzo proszę o biuletyn i ewentualne inne wydawnictwa Fundacji, należność ureguluję przy odbiorze.
- d) Załączam dwa zdjęcia z okresu okupacji - moje i mojego ojca.

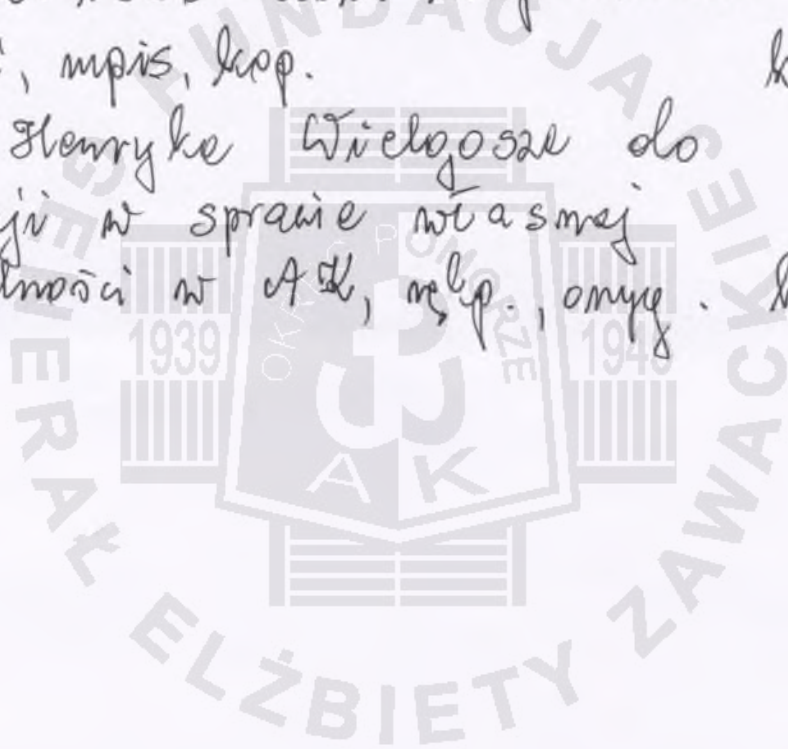
Z poważaniem:

Henryk Wielgosz

P.S. O ile będą potrzebne inne informacje to chętnie służę w miarę moich możliwości.

IV/1. Korespondencja z Fundacją:

1. Pismo Fundacji do H. Wielgose z 16.09.1996 - dot. usupet. relegij, mpis, kop. k. 2 s. 1-2
2. Pismo Fundacji do H. Wielgose z 4.10.1996 - dot. usupetnienia relegij, mpis, kop. k. 1 s. 3
3. Pismo Henryka Wielgosa do Fundacji w sprawie własnej działalności w ASK, mpis, oryg. k. 1 s. 4

Ld2. 128/17196

Szan. Pan

Henryk Wielgosz

14-133 Stare Jabłonki

woj. olsztyńskie

Szanowny Panie !

W odpowiedzi na list z dnia 11.09.br. uprzejmie informujemy, że w zasobie naszego Archiwum mamy następujące informacje dotyczące interesujących Pana osób:

1/ w kartotece Inspektoratu AK Toruń mamy krótkie informacje o Panu, pańskim ojcu Aleksandrze oraz o Janie, Stanisławie i Władysławie Wielgoszach (czy to pańscy bracia ?) - wszystkie dane pochodzą z relacji Józefa Sliwskiego oraz z informacji przekazanych przez p.Bolesławę Zalewską

2/ na pewno chodzi Panu o Józefa Sliwskiego ps. "Skrzat" - w zasobie Archiwum mamy teczkę osobową J. Sliwskiego nr inw. M-51, zawierającą m.in. własną relację o służbie konspiracyjnej w AK

3/ Odnośnie Pawła Prabuckiego nie mamy w ogóle żadnych danych. W kartotece Insp. Toruń występuje jedynie Witold Prabucki, wymieniony jako oficer AK działający na terenie powiatu toruńskiego, aresztowany wiosną 1944 r, więzień Stutthofu

W związku z tym, że gromadzimy wszelkie informacje o konspiratorach pomorskich, prosimy aby napisał Pan relację o

10/11/2

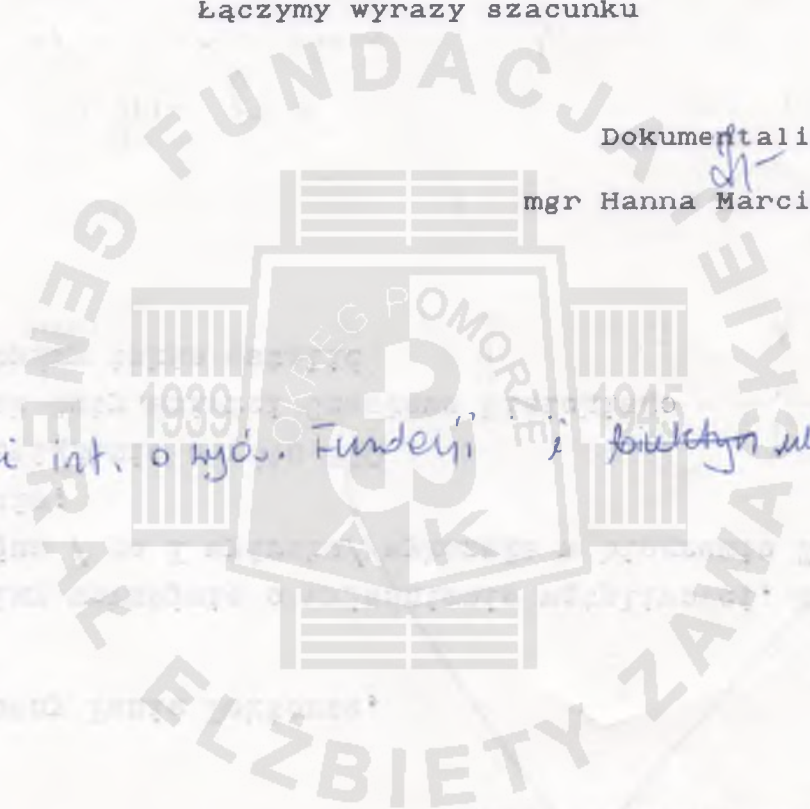
swojej działalności konspiracyjnej, a także o służbie w AK swojej rodziny i osób, z którymi stykał się Pan podczas okupacji. Szczególnie wyczerpująco prosimy napisać o pańskim Ojcu, braciach, J. Sliwowskim, Pawle Prabuckim.

Dla ułatwienia załączamy ulotkę-schemat relacji, która pomoże uporządkować Panu informacje. Jeżeli ma Pan zdjęcie własne i członków rodziny-konspiratorów z okresu okupacji lub zbliżonego, prosimy o przesłanie do Fundacji.

Łączymy wyrazy szacunku

Dokumentalistka

mgr Hanna Marcinkowska

Uwaga

odp. u nas telni int. o wyś. Fundacji i biletach ulotki o drugiej Fundacji.

Toruni 4.10.96

IV/1/3

Ldz 1193/17196

Szan. Pan

Henryk Wielgosz

14-133 Stare Jabłonki

woj. olsztyńskie

Szanowny Panie !

Dziękujemy za nadesłaną relację, informacje o znanych Panu osobach oraz za fotografie. Prosimy o uzupełnienie relacji o następujące dane: - dane biograficzne ojca (data ur. imiona rodziców, m. urodzenia, przeszkolenie wojskowe, udział w wojnach, pseudonim i funkcja w konspiracji), - takie same dane jak o Ojcu, proszę przekazać o braciach, którzy byli w konspiracji oraz o wuju, Józefie Pytlarczyku, - od kiedy Pan z rodziną zamieszkał w Gutowie, - na czym polegał Pana kontakt z "Lupaszka" i jakie były w stosunku do Pana represje.

Proszę również o Pana zdjęcie z okresu okupacji lub zbliżonego do tego czasu. Czy przesyłać Panu nasz biuletyn?

Załączamy zaświadczenie o Pana służbie konspiracyjnej.

Łączymy wyrazy szacunku

Dokumentalistka

mgr Hanna Marcinkowska

Zebradani w ob. Terhe; "Zebradani i epokach" 1943

HMM

Stępczyk Wielgosz
14-133 stare Jabłoni
voj. Olchynskui

St. Jablonki, dn. 11. IX 1996 / 4

Wpłynęło dnia 13.09.96

Ldz. — 10 21 14 196

HMN

Fundacja Archiwum Pomorskie
Archiw Krajowej
w Toruniu.

Upraszam prosić o powiadomienie kumie, czy w Archiwum
można ustalić nazwiska członków A.K. w Toruniu
i powiecie torunijskim, z których w czasie okupacji
do Archiwu Krajowej należałem i czy figuruję w Archiwum
moje nazwisko.

Kontakcie

1) Aleksander Wielgosz - mój ojciec, w czasie okupacji
zamieszkały w Gutorze, pow. toruński.

Też
Józek

2) Słobodzi (imięcia już nie pamiętam) zamieszkały
w Toruniu przy ulicy Mickiewicza. Bezpośredni
mój przełożony w A.K.

Do wojny w latach 1945-1948 mieszkał u siebie
i mojego ojca na terenie województwa olchynskiego

Contakcie

3) Paweł Frebucki, leśniczy w leśnictwie Gutoro
gm. Smalno. Dostarczył mi szereg innych informacji,
z której zostali zlikwidowani konfidenci szpiedzy
na rozkaz Gestapo.

Z poważaniem
Aleksy Wielgosz

T.M.: 877/1576 Pom.

Tornii

Wielgosz Henryk Aleksander

v. karty informacyjne

lc. 4

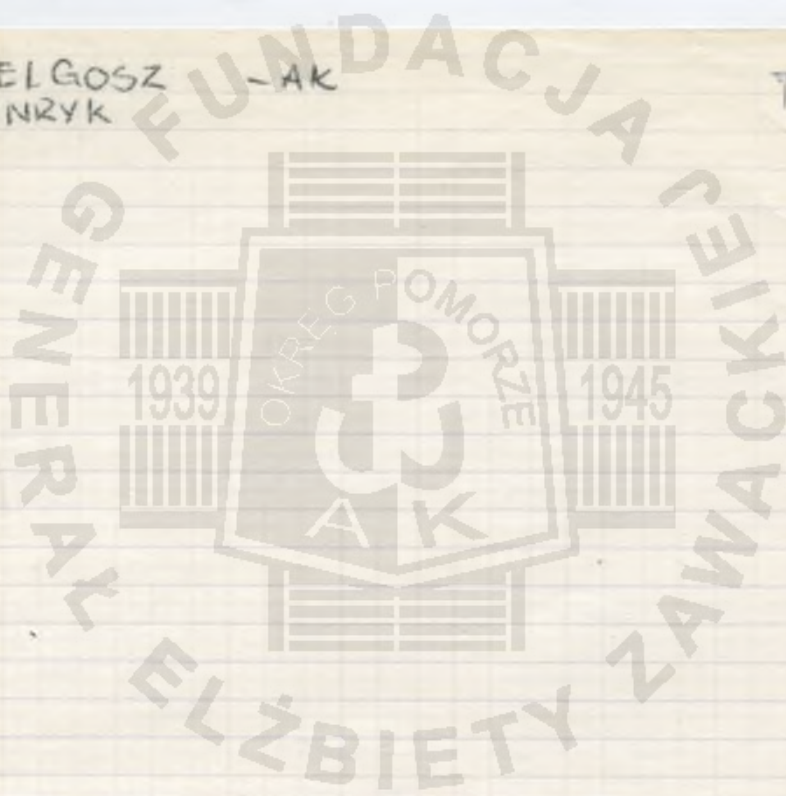
Tormi¹

Hielgosz Henryk
oficeru grupy Józefa Śliwowskiego
ps. "Skwarzot", 1941 r.
Inf. Bolesławy Żelewskiej z meje 1992 r.
zob. kartki - spis grupy J. Śliwowskiego
w teczce insp. Tormi

J.N.M.

WIELGOSZ
HENRYK -AK

Tom 2

WIELGOSZ HENRYK

Toruń 3
ZWZ-AR

Syn H. Aleksandra. Zwerbowany w III. 1941
do tajnej organizacji J. Śliwoskiego.

W 1942. przeszedł z J.S. do ZWZ i potem był
w AK

rel. J. Śliwoskiego

ZM

Wielopozna Henryk
z ojcem Aleksandrem i
braćmi w pierwszych miesiącach
okupacji prowadził działalność
sabotażową z Józefem Śliwowskim
ps. „Skrat” (do gr. należeli też Ławski
Czesław, Zbigniew Podwojski)
zob. SBiP; t. 4 str. 159 (biogram
Śliwowskiego f.)

Wł. T. '12

Wielopozna Henryk Tomus 4
& ojcem Aleksandrem i
braćmi w pierwszych miesiącach
okupacji prowadził biuro alności
sabotazowe z Józefem Śliwonskim
ps. „Skrot” (do gr. należeli też Łarycki
Czesław, Zbigniew Podwojski)
zob. SBKP; t. 4 str. 159 (biogram
Śliwonskiego f.)

Wł. T. '12

Wielgosz Henryk